

KỂ CHUYỆN RẮN

Ngày xưa, có một gia đình gồm hai vợ chồng và đứa con. Một hôm, người vợ bảo chồng đi rẫy một mình còn mình ở nhà chăm sóc con đang bị bệnh. Nhưng đó là cô ta nói dối chồng. Khi chồng vừa đi khỏi nhà, cô ta đến ngay với ông chồng Rắn của mình mà không chịu đi tìm lá thuốc chữa bệnh cho con. Trước tiên, cô ta lấy đầy một bầu nước, nấu cơm nếp cơm gạo Bake, luộc trứng gà, trứng vịt. Rồi cô ta tắm rửa sạch sẽ, mặc đồ thật đẹp: áo Ranô, yếm Ranô, cái trâm con Công và mang các thứ đến chỗ hẹn với chồng Rắn. Để đánh lừa mọi người, cô ta giả vờ cống con đi múc nước giếng. Đến nơi, cô ta bỏ gùi và bầu đựng nước lại rồi cống con đi tới chỗ Rắn ở. Tới nơi cô ta gọi:

Chú N'Tong, N'Tang

Rắn quán cổ ở trên rơi bật lửa

Túi nhỏ đeo vai ở ngoài

Phơi lúa Krung, lúa Djang ở đó

Nghe tiếng gọi, Rắn rời chỗ ở ra gặp cô ta ngay. Thấy Rắn, đứa con vô cùng sợ hãi nên bệnh tình càng nặng hơn. Còn mẹ nó thì lại lấy cơm cho Rắn ăn rồi kéo nhau đi ân ái chỗ khác để đứa bé không thấy được. Sau khi ân ái với Rắn xong, cô ta múc nước giếng rồi về nhà. Chiều tối, người chồng về và hỏi ngay:

- Bệnh của con đã đỡ chưa?

- Không thấy đỡ.

Tối hôm đó, đợi mẹ đi ra ngoài, đứa con lén kể với cha:

- Cha ơi! Mẹ nói mẹ ở nhà với con nhưng không phải như thế đâu. Mẹ có hẹn với Rắn, cha ạ.

- Nếu vậy, mai đến đó con nhìn xem mẹ làm gì với Rắn và gọi Rắn như thế nào nhé.

Hôm sau, người chồng lại đi rẫy như thường lệ. Vài bữa sau, người chồng bảo vợ:

- Oi em! Hôm nay em đi rẫy nhé, tôi ở nhà chăm sóc con.

- Cũng được!

Khi vợ đi rẫy rồi, người chồng mới hỏi đứa con.

- Mẹ làm như thế nào khi tới chỗ Rắn?

- Mẹ làm thế này: Trước tiên là nấu cơm gạo nếp, gạo Bake, luộc trứng gà, trứng vịt. Sau đó mặc yếm Ranô, mặc áo Ranô, cài trâm con Công và đem theo một gùi để gùi nước.

Hai cha con chuẩn bị xong mọi thứ rồi đi tới chỗ nó hẹn với Rắn. Tới nơi, người cha lại hỏi con:

- Mẹ con gọi Rắn như thế nào?

- Mẹ đọc như thế này:

Chú N'Tong, N'Tang

Rắn quấn cổ ở trên roi bột lửa

Túi nhỏ đeo vai ở ngoài

Phơi lúa Krung, lúa Djang ở đó

Người cha cất tiếng gọi như đứa con đã nhắc nhưng Rắn trả lời có vẻ nghi ngờ rằng:

- Ô, không phải giọng em đâu!

Người chồng bèn giả giọng người vợ xấu bụng đáp:

- Giọng tôi đó. Điếc tại lãng tại hay sao mà không nhận được giọng vợ mình con mình?

Sau đó, người chồng lại gọi hai lần, ba lần nữa nhưng Rắn vẫn không chịu ra:

- Ô, không phải giọng em đâu!... Nếu tôi ra thì chết thay, tôi biết lắm.

Nói vậy nhưng rồi hắn cũng bỏ ra. Khi nửa thân Rắn lộ lên trên bờ thì cha đứa bé dùng gươm sắc chém Rắn chết tươi. Sau đó, anh mang nửa khúc đầu về nhà.

Trong lúc đó, người vợ đi rầy mà trong bụng không được vui. Trước đây, Rắn có cho cô ta một chiếc nhẫn và dặn: “Em đeo chiếc nhẫn này, nếu tôi chết hoặc có chuyện gì thì nó sẽ rời khỏi tay em”. Đang làm cỏ, chợt thấy nhẫn Rắn cho rơi xuống đất, cô ta liền mang đồ đạc về ngay. Về tới nhà, người chồng đã hỏi:

- Sao cô về sớm thế?

- Em sợ bệnh con tăng thêm. Người vợ đáp rồi hỏi: - Hôm nay, cha con ăn cơm với gì thế?

- Tôi bán được một con heo, tôi nấu canh rồi.

Người vợ tưởng thật múc canh ăn. Nhưng thực ra cô ta ăn thịt chồng Rắn của mình mà không biết. Còn hai cha con thì không ăn canh đó. Ăn uống xong xuôi, chồng bảo vợ bắt chấy cho mình. Để vợ nhìn thấy đầu Rắn mình giấu gầm giường, anh ta giả vờ làm roi lược xuống đất và nói:

- Oi em! Nhặt giùm tôi cái lược bị rơi dưới gầm giường.

Người vợ cúi xuống nhặt lược thì thấy đầu Rắn vội vàng la:

- Chim Biêng ăn, chim Biêng cắn, đầu rắn đầu rít... Cái gì của ai đây?

- Đó là cái đầu của chồng cô. Ngày ngày có gặp chồng Rắn của cô mà cô nói rằng cô ở nhà chăm con, tìm thuốc cho con... Cô đã lừa dối tôi!

Nghe chồng nói vậy, người vợ phải đến buôn khác ở. Nhưng xin vào nhà ai người ta cũng từ chối. Cuối cùng, cô ta phải ở tạm trong chuồng heo của nhà người ta. Ít lâu cô ta mang thai rất lớn. Còn người chồng lúc đó đang là vào cảnh túng quẫn, không có cơm ăn. Một hôm, thấy rất con chim cu kêu hoai trước cửa, anh ta bèn mắng:

- Mày kêu gì mà kêu mãi thế? Vợ tôi bỏ đi làm tôi phải sống khổ quá... Sung sướng gì mà mày còn kêu mãi như vậy!

- Nếu anh đừng chửi, tôi sẽ chỉ chỗ vợ anh đang ở cho.

- Được thôi! Tôi xin lỗi chim nhé.

- Anh sẽ trả ơn tôi cái gì?

- Tôi trả ơn chim một cái chiêng.

- Tôi không cần chiêng.

- Vậy trả ơn cho chim bằng nhưng nai.

- Tôi không cần nhưng nai.

- Nếu vậy tôi phải trả ơn bằng gì?

- Hãy trả ơn tôi bằng bắp.

Nhận bắp xong chim nói:

- Bây giờ anh đi theo tôi. Tôi bay ở trên, anh đi ở dưới...

Lúc này, người vợ cũ đã sinh. Cô ta sinh ra một đứa bé và một rổ rắn. Cô ta bỏ rổ xuống nước một nửa, để trên bờ một nửa rồi dặn:

- Nay các con rắn: ở dưới nước thành rắn đừng cắn người ta, ở trên bờ thành vắt thành rắn cũng đừng cắn người ta...

Khi người chồng theo chim tới gặp thì cô ta nói ngay:

Sao anh còn theo tôi nữa? Anh đã nói với tôi như thế nào?

- Thôi, chúng mình đừng giận nhau nữa. Bây giờ về ở với nhau đi thôi.

- Sao anh còn muốn tôi, một người vợ lầm lỗi.

- Bây giờ tôi không giận em nữa đâu...

Cuối cùng họ lại trở về sống với nhau. Họ cùng phát cây làm rẫy và nuôi con như trước kia.

(Người kể: Y Măng, buôn Giang Lá, xã Đak Liêng, huyện Lak, tỉnh Đak Lak)